

Anul VIII. CLUJ, 1 MARTIE 1932. Nr. 4.
REVISTA PEDAGOGICA-
CULTURALA-SOCIALA

REDACTOR: MARIAN SASU

CUPRINSUL:

- SIRIUS: Salarii de mizerie.
SAINT-JÉROME: Scene și icoane.
GH. RACOTZI: Din răbojul vremii.
AUREL MITREA: Importanța educativă a lucrului manual.
ȘTEFAN TĂTARU: Negustorul și Prostul.
IOAN SZÉKELY: Muzeu la sate.
CRONICAR: Dela Banca Popurală „Solidaritatea” a Corpului
Didactic Primar din jud. Cluj.
M. SASU: Apel.
Partea oficială.
Știri.

---

*Organ oficial al Revizoratului și Comitetului școlar din jud. Cluj
Apare de două ori pe lună*

ABONAMENTUL: 150 Lei pe un an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și particulari 180 Lei —
Redacția și Administrația: Revizoratul școlar județan CLUJ

Salarii de mizerie

În urma măsurilor generale luate de Ministerul Finanțelor pentru comprimarea bugetului statului pe anul 1932, ne-am așteptat și noi la o nouă reducere a salariilor învățătoresți pe acest an financiar, dar n'am fi crezut nici-odată, că aceasta reducere nouă să se mai aplice și la salariile *învățătorilor titulari provizori* și a celor *numiți în mod provizor*, mai ales că, salariile acestor învățători și până acuma au fost destul de reduse.

Dar n'a fost așa. Noua reducere sau curbă s'a aplicat fără nici o jenă și acestor amărite salarii învățătoresți, așa încât astăzi un învățător titular provizor primește netto la mână 2526 Lei, iar învățătorul numit în mod provizor la acum la mână suma de 1904 Lei, zi : una mie nouă sute patru Lei.

Ori cine poate vedea și constata, că aceste astăzi nu sunt salarii de traiu, ci *adevărate salarii de mizerie*. Pentru că cu toată ieftinirea vieții ce a început să se trîmbezeze din toate părțile, totuși realitatea confirmă, că și astăzi minimum de traiu *necesită cel puțin 3000 Lei pe lună*, pentru un funcționar de al statului, dela care așteptăm să fie cinstit, muncitor și demn în toate acțiunile lui, dupăcum bună oară trebuie să fie și învățătorul român de astăzi.

Toate aceste însă n'au fost luate în seamă nici acum, ca de atâtea alte ori. Și foarte rău se face. În timpurile aceste de criză morală și materială, când spiritele mulțimii sunt atât de aprinse și pornite spre anarhie, numai învățătorii și preoții noștri știu să țină în frâu mulțimile agitate de prin satele și orașele lor. Și atunci pentrucă nu li-se răsplătește după merit munca și jertfele lor, aduse zi de zi pentru binele și fericirea acestei țări? Pentrucă sunt desconsiderați încontinuu? Pentrucă nu li-se dă nici strictul necesar pentru susținerea vieții lor necăjite?

Învățătorii noștri sunt cel dintâi înțelegători de situația grea a țării. Ei nici nu cer „salarii grase“, dar cer atâta cu cât să-și poată susține *omenește* viața pentrucă să poată munci și pe mai de parte cu folos pentru neamul și țara lor.

Se vorbește atâta de armonizarea salariilor tuturor funcționarilor publici. Pentru ce nu se face odată acest lucru? Așa e de nenorocită aceasta țară încât să nu poată avea conducători drepecți și pricepuți, cari să rezolve echitabil și definitiv aceasta capitală problemă, ne mai tolerând ca un funcționar să ia lunar la mână zeci și sute de mii, iar învățătorul începător al satului să primească numai 1904 Lei, dar și aceștia cu întâzieri de mai multe luni.

Cerem deci dreptate pentru toți și toate, fără nici o excepție.
Sirius.

Scene și icoane

Inspectorul școlar, un maghiar autentic, cu față cărămizie și mustăți lungi, cu gravitatea caracteristică neamului său și cu o solemnitate ce cadrează puțin cu comunicativitatea pedagogului de meserie, — înghețase răsuflarea micilor copilași din clasa directorului. Acesta un inimos dascăl și preot, român integru — azi profesor în Cluj — nu înceta a-și încuraja copiii, repetând mereu sau răstălmăcind în fel și chip întrebările inspectorului, dându-le astfel și timp de gândit, pe lângă încrederea inspirată în acele momente de primejdie.

Conversația se desfășura asupra lucrurilor din clasă — loc, mărime, formă, culoare, ect. — și inspectorul nu prea părea mulțumit de progresul realizat de școlarii clasei I, la un studiu atât de important cum e *limba statului*.

Ce e dreptul, reproșă el directorului, mediul nu e așa prielnic aci la O. S. pentru limba maghiară, dar dacă ai ști să aplici cu tact *metoda directă*... Aci stă toată filozofia...

De altă parte încurajă pe micii școlari — în românește — pentru râvna cu care să învețe unguerește. Era pasă-mi-te unul dintre acei puțini pedagogi maghiari, cari înțelegeau că „limba maghiară nu trebuie să servească de măciucă bietelor capete de elevi străini“¹⁾ precum de obiceiul servia.

Mai puse apoi câteva întrebări tot în românește, — dorind probabil să se convingă dacă la acești copilași există sau nu *ideea de stat maghiar și de națiune politică ungară*. Întrebări cam de felul acesta :

1) Episcop Roman Ciorogarie — *Zile trăite*, Oradea 1926.

— Ce limbă vorbiți voi acasă? — Ce limbi se vorbesc în orașul vostru? — La școală, ce limbă mai învățați? — Ce sunteți voi? (Români) și ultima: „*In ce țară trăim noi?*”

La care un mititel răspunde plin de curaj și foarte sigur de el însuși: „*Noi trăim în țară românească.*”

Inspectorul rămase trântit. Fulgera cu privirea când pe elevi când pe directorul ce înmărmurise și nu știa ce vorbă să scoată. Negreșit se simția pierdut, mai ales când inspectorul ieși înjurând și trântind ușa.

O idee licări însă în mintea directorului nostru și asemenea celui ce se agață și de firul de ață la mare primejdie, în speranță că doar-doar nu se va rupe, o luă după inspector, care-și dresa procesul în cancelarie.

— Domnule Inspector, murmură el, v'aș ruga să mă ascuțiți un moment.

— Vorbește, zise inspectorul, fără a se opri din scrisu-i nervos.

— Fără 'ndoială, Domnule Inspector, Dv. cunoașteți foarte bine programele, atât ale școlilor de stat cât și acelor confesionale.

— Ei și?

— Ei bine, urmă directorul, aceste programe prevăd sau nu la cl. I. chestiuni de istorie sau geografie politică asemenea celor puse de Dv. școlărilor mei?

— ??

— Înțeleg indignarea Dv. de bun patriot, dar nu găsiți că pentru un copilăș ce-și vorbește limba maternă e foarte natural să spună că trăiește într'o țară al cărui nume vine dela limba sa?

— Ulte, într'adevăr, zise inspectorul, la așa ceva nici nu m'am gândit... În orice caz, mulțumesc pentru lămurire și te rog. iartă și Dta...

*

Și astfel scăpă țesfăr dascălul nostru, care era cât p'aci s'o bage pe mănică... Căci cu statul maghiar nu se putea glumi așa ușor! Temnița dela Seghedin era destul de încăpătoare!...

Dacă răspunsul antipatriotic al copilului a fost sau nu sontan, întrebați psihologia infantilă. Căci susținea directorul, mediul social sau familial nu l-a putut influența.

Saint-Jérôme.

Din răbojul vremii

— Școlari și igienă —

Citim în ziar: „Un învățător barbier.“ — Dl Gheorghe Mihăilă, învățător în comuna Râloasa, jud. Teleorman, fie din capriciu, fie din dorința de a da învățământului practic introdus în noul program școlar, o justă aplicare, a luat într'una din orele de clasă un briceag și a tăiat pe rând cozile elevelor de cl. IV . . .”

(„Curentul“ din 25 Dec. 1931 pag. 12).

Acelaș ziar, ne mai anunță apoi, că numitul învățător, ar fi fost dat pe mâna parchetului sub acuzare de „abuz de încredere“ și atentat la pudoare“ pentru a fi pedepsit. Aceasta conform codului penal. Să vedem însă ce ne spune și pedanteria rațiunii noastre, mai mult sau mai puțin dăscălești.

Se admit două posibilități în urma cărora Dl coleg poate fi clasat: de dement, ori de zelos propagator al principiului de igienă infantilă și umană și mare dușman al pletelor pitorești de altă dată, cari erau fala haiducilor și trubadurilor sau semnul cuminenței bătrânești de odinioară, ce azi își mai găsește aplicare doar la Chinezii.

He! dar poeziei flocoase de altă dată, îi luă locul criteriul discernării igienice a lui Pasteur și rătezate odată nostalgicele șuvițe blond sau negre, se duseră pe părău înghițite de principiul că luxul devine odată și odată necesitate și Economia politică și Higiena, operele capitale ale vieții noastre umane. Ca ori ce tradiție nici părul nu se dădu bătut cu una cu două și se refugie acolindu-se în cosițele consoartelor noastre de viață dintre cari multe s'au tuns până acum, spre marea dezolare a celor netunse, căci egoismul masculin obișnuit a pune în ecvații algebrice prin copille vieții, le stabili proporționalitatea raportului: plete lungi — minte scurtă. Inițiativele americane însă, vrură a se eschiva teroarei acestei „prejudecăți“, și lansară un fason nou: „bubi frizur“. Și iacă de atunci opera emancipării femeii fu terminată și „sexul frumos“ declarat egalul colosului din care Dumnezeu a bine voit a rupe o coastă ca să creeze femeia. Cine știe dacă Dl Coleg din Râloasa a urmărit această chestiune, ori mai degrabă a urmărit o grabnică deparazitare, căci trebuie să se știe că pletele lungi, au și un alt folos, căci adăpostesc anumite insecte, cari nu-și găsesc un adăpost mai comod — mai ales acum în cap de iarnă — decât acolo. Ori a urmărit măs-

luirea cu unsoare sulfuroasă pentru distrugerea altor germeni din neamul palangenului, ce-și găsesc adăpost sub piele și produc rătă — Doamne ferește să se găsească așa ceva chiar la Răioasa!

Și într'un caz și într'altul noi am avea o umilă rugămintă către serviciul sanitar al județului care a constatat foarte conștincios prin rapoarte detaliate necurătenia complectă în closetele noastre dela școlarele populare sătești. (Amicul Școlalei din 15 Dec. 1931 pag. 12) Regretăm destul de mult că On. Serviciu Sanitar județean n'a constatat un al doilea lucru poate mai de seamă decât primul și anume: starea deplorabilă și mai de plâns a celor mai mulți dintre școlarii noștri și condițiunile detestabile în care 'și trăiesc traiul și 'și mănăcă mălăiul. Și... atunci, rugămu-ne mare ca dacă nu se pot intensifica vizitele medicale — altfel obligatorii — în clasele noastre și mai apoi în closete, apoi să ni-se dea puțința și indemnul salutar din partea celor vizati ca macăr noi să facem o desinfecție în soluții de sulfat de cupru a closetelor noastre, ca să nu se mai țină de nas Dl Doctor, când trece pe lângă ele. Și cu această ocazie aș crede necesar a aminti și necesitatea formării unei mici farmacii a fiecărei clase în stil cercetășesc ca mijloace de prim ajutor și de desinfecțări din care n'ar putea lipsi iodul și alte câteva medicamente ușor întrebuintabile și de cotidian folos.

Nu vreau să spun din capul locului că pretindem pomana serviciilor noastre sanitare, dar ne-ar fi de ajuns unele sfaturi și realizări de „farmacii școlare“ ca o consecință a aplicării educative higienei ce se învață în cursurile complementare, născute din inițiativa unor servicii, cari tăcând ne acuză și ne făcând nimica, ne avarmează!

Felurdeni.

Gh. Racotzi.

Importanța educativă a lucrului manual

(Continuare)

II.

Dacă, din contră, obișnuim pe elevi să creadă orbește ce-iaice spune cartea și profesorul, să nă ne mirăm că mulți dintre ei vor înclina mai târziu de a da ascultare tuturor calomniilor de prin cluburi și cafenele, s'au tuturor informațiunilor din gazete,

să nu ne mirăm dacă vor ataca un om fără să-l cunoască și fără să-i fi cercetat în mod cinstit activitatea, o lege fără a-i cunoaște bine cuprinsul, o scriere literară s'au științifică, fără să fi citit-o, o operă de artă, fără să fi văzut-o, s'au auzit-o. Natural că influența rea a limitării învățământului la carte și curs teoretic nu stă în cuprinsul cărții sau a cursului, ci în formarea aceluia obiceiului, de a înlocui convingerea activă printr-o încredere oarbă pasivă, a crede orbește în spusele altora, mai mult ca în convingerile tale personale. În școală nu se pot observa efectele lui morale, deoarece nici cartea, nici profesorul nu vor induce pe elev în eroare. Când însă locuitorii acestor țări vor lua gazetele; opinia publică, certurile politice, calomniile din presă, când deci va trebui să aleagă adevărul de minciună, binele de rău, — obiceiul de a nu controla nimic, a executa ori ce lucrare mecanicește, va fi fără îndoielă dăunător, și lucrul acesta să observă la poporul nostru în general. Pretutindeni te întâmpină cu zicala: „— Cum a trăit moșii și strămoșii, voi trăi și eu“ — cu mare greutate poți urni pe săteanul nostru, să-și schimbe metoda și sistemele de muncă primitivă spre tot ce este util și practic.

Sforțările active făcute, mulțumirea lucrului împlinit conduc spre câștigarea spiritului de inițiativă, fără care multe idei sănătoase, rămân simple idei, fără să aibă norocul realizării. Mai mult însă, în chipul acesta activitatea practică devine izvorul multor virtuți morale.

Din punct de vedere social activitatea asemenea are un rol foarte important. Dewey spune: „— Învățământul manual nu dezvoltă numai mâna, ci dacă e bine dat, pe lângă că exercită spiritul, dar dezvoltă fără efort și simțul social“. Aci se poate deștepta, altruismul. Lucrând în comun, i-au cunoștință de avantajele muncii colective, născându-se astfel în ei sentimentul conlucrării, care desleagă egoismul din lanțurile sale, preparându-i pe elevi pentru societatea de mâine. Se va naște între ei raporturi de prietenie, cari prelungite în viața socială, întăresc societatea și-i dau o direcție morală.

Din punct de vedere material activitatea asemenea este dăunătoare de ton, acest lucru se poate observa în întreg mecanismul planetei, că numai prin mișcare se susține totul; dela cele mai simple vietăți până la cele mai perfecte numai prin activitate își pot menține specia sau rasa. Plecher spune: „— Cultura de astăzi e condiționată și modelată de muncă“. Viața cere oa-

meni activi, muncitori dacă vrem ca vechiul dicton să se mențină și să fie în concordanță cu fapta. „Nu pentru școală ci pentru viață“. Noi ar trebui să înțelegem mai bine acest dicton, noi care avem o țară frumoasă, plină, cum nu este alta pe lume de toate bogățiile naturale atât la suprafață cât și în sânul ei și totuși se sbate astăzi în ghiarele celor mai cumplite greutăți și sărăcie. Este adevărat zicala „sărac în țară bogată“. Și de ce? Pentru că școala noastră este pusă pe temelie greșită, sistemul nostru de învățământ, așa cum a fost preconizat n'a pregătit pe lângă oameni de carte și oameni de muncă, de voință, de energie productivă, de care avem astăzi mare nevoie; pot afirma mai mare ca ori când. Școala ne-a învățat să vorbim să facem planuri, să avem intenții frumoase, dar nu ne-a învățat destul să voim și să înfăptuim cât mai mult. Deaceia noi poporul românesc suntem un popor atât de oropsit și nefericit, la noi acasă, fiindcă pătura de mijloc vărăată între cele două: pătura de sus și cea de jos este aproape în întregime străină și tocmai la această pătură se află avutul și bogăția țării, de aceea găsec străinii, la noi în țară un loc atât de prielnic de a se procopsi. Pentru ca să ajungem pe deplini stăpâni în țara noastră trebuie să înțelegem odată că ne trebuie o școală care să urmărească dezvoltarea puterilor firești, puteri creatoare nu numai de idei ci și de acțiuni, de muncă productivă; o școală care să desvolte plăcerea și gustul de muncă și mai presus de toate energia voinței.

Acest curent nou de reorganizare a școlii este motivat și de ultimile cercetări a-le psihologiei mai ales în ceiace privește educația voinței. S'a crezut multă vreme că ideile cuprind în sine puterea de a preface în fapte lucrarea. Astăzi știm cu toții că aproape este cu neputință să-i schimbi cuiva modul de viață prin discursuri, sfaturi s'au predici, dacă acela ideie nu s'a prefăcut în faptă; se poate observa acest lucru zi de zi, pas de pas că cu povești nu mai poți momi pe nimeni, decât doar pe copii naivi și ar trebui curmat firul până nu este târziu. Capetele cele mai luminate și cu rol de conducere în organizația țării noastre ca Antonescu, Mehedinți, Nisipeanu, ș. a. recomandă cu stăruință, că școala care trebuie să urmărească dezvoltarea puterilor firești, puteri creatoare nu numai de idei, ci și de acțiuni, de muncă productivă va putea garanta bunăstarea și fericirea noastră ca popor. În programa analitică între alte studii este introdus și in-

vătământul manual, căru-i studiu i-se dă prea puțină atențiune atât din partea învățătorului cât și din partea celor de sus cari să dizinteresează de școală, lăsând-o în voia sorții. Lucrul manual, după natura lui prin excelență educativă, nu este un obiect singuratic, lipsit de legătură intimă cu obiectele de învățământ intelectual, ci din contră, luat ca mijloc poate asigura o mai bună reușită a învățământului teoretic. Aproape nu este obiect de învățământ care să nu aibă nevoie de a fi combinat la predare cu lucrul manual, eventual alt obiect dela dexterități. Și e și natural să fie așa, pentrucă e cu mult mai accesibil de a fi priceput de mîntea copilului, fiindcă trece prin mai multe simțuri și astfel intuiția este făcută mai temeinic. Invățământul lucrului manual are o putere covârșitoare asupra educației generale în ori care școală ar fi și în ori care clasă socială. Lucrul manual desvoaltă sentimentul demnității și încredere în puterile lui, desvoaltă iubirea de muncă, dacă lucrarea este aleasă judicios și proporționată cu puterile psisice și fizice ale copilului, poate fi executată repede, frumos, lăsând după ea, ca recompensă și încurajare : o satisfacție, o bucurie legitimă. Luat din punct de vedere utilitar, e lesne de înțeles, mai ales în timpurile noastre, când greutățile materiale se îngrămădesc zi de zi, condițiunile de trai vin asemenea din zi în zi mai anevoioase, iar speranțele unei ameliorări ale vieții, nu se pot întrezării încă. Prețurile produselor industriale, în raport cu cele agricole, sunt fastastice, chiar și a celor cari sunt executate în cele mai multe cazuri prost. Fiecare își poate da seama acum, ori ce ocupațiune ar avea, cât e de folositor să știi să faci diferite lucrări mici, ușoare și necesare zilnic într'o gospodărie de ex. : un scăunel, un coș, a lega o carte, a împleti o frânghie, ș. a. Această dexteritate constituie o armă puternică pentru lupta vieții, care nu-l va părăsi nici odată, asigurându-i în totdeauna un minim de existență.

Ca închiere țin să amintesc că școala de până acum, pe care Pirre Bouvaît directorul institutului J. J. Rousseau dela Geneva printr'o comparație plastică, aseamănă pe copii cu niște sticlute mici șt goale, iar pe învățător cu o sticlă mare plină, din care toarnă în flecare zi câte o picătură în sticlutele cele mici, trebuie înlocuită cu școala activă integrală, în care jocul și activitatea practică vor fi privite drept principii de educație. Ele vor fi folosite alătura de alte mijloace educative pentru formarea de personalități. Nu vă adresați numai unei laturi a su-

fletului omenesc, ci întregii sale ființe, ca un tot unitar. Datoria educadorului este aceea de a crește elemente pentru viață și nu pentru școală. Puține cunoștințe, dar acele să fie prelucrate de ei și câștigate prin proprie efortare și neîncetat aplicate la cazuri noi și variate, astfel va deveni om în stare de a lupta cu valurile vieții, ori unde va fi aruncat de soarte, va fi stăpân pe sine.

Huedin

Aurel Mitrea.

Pentru teatrul sătesc.

Negustorul și Prostul

Dialog în versuri, prelucrat după Anton Pan.

A acțiunea se petrece pe o stradă din oraș. — Negustorul, îmbrăcat orășenește, intră pe scenă din dreapta. Prostul, îmbrăcat țărănește, cu o traistă mare după gât și cu un ciomag sdraven în mână, vine pe scenă din stânga.

Negustorul: De unde vii tu, măi creștine?

Prostul: Da ia din sat dela noi!

Negustorul: Din care sat dela voi?

Prostul: Din satul nostru, cunoscut în lung și 'n lat.

Negustorul: Bine, bine măi creștine, dară satul unde-ți vine?

Prostul: Unde vine? Stai să-ți spun dacă nu știi:

Treci un deal, cobori o vale, și 'ntâlnești satul în cale;

Iar când calea rătăcești, întrebi până nimeresti.

Negustorul: Bine dragul meu băiat, dară cum e botezat?

Prostul: Cum e botezat? De popa ca și orice sat:

Vine popa, apucă cofa,

Cu 'n mănunchiu de busuioc,

Și aruncă câte-un strop.

Negustorul: Știu eu asta, ce-mi mai spui,

Și mă porți așa hai, hui!?

Ia mai bine dă-ți de seamă,

Și mi-o spune cum te chiamă?!

Prostul: Cum mă chiamă vrei să știi?

Ca pe toți oamenii vii!

Vino aici, ori halde 'n coace,

Stai pe loc ori te întoarce!

Negustorul: (Repede) Cum te strigă?)

Prostul: Cum mă strigă, ca să viu la mămăligă?

(Strigând) Uu! Măi! Vino, lute acasă,
Că mămăliga-i pusă pe masă!!

Negustorul: Hm! Mare dobitoc!

Dar ia spune-mi măi fărtate,
Voi aveți în sat bucate?

Prostul: Avem cum nu, Domn Manole,

Mămăligă cu fasole!

Negustorul: Iar îmi rătăcești cu vorba și mă toci la cap cu ciorbal

Nu de astea măi bălete, că nu vreau bucate fierte!

Prostul: Dar de care Domnișor?

Negustorul: Vreau să aflu dela tine

Dacă 'n câmp la voi azi vară,
S'a făcut, orz, grâu, săcară?

Prostul: S'a făcut, s'a făcut!

Colo 'n jos pe lângă râu,
Numai pale până 'n brâu!

Negustorul: Nu te 'ntreb de înălțime, nu strâng pae pentru boi,

Ci vreau să aflu, cum e bobul orzului la voi?

Prostul: La noi orzu-i lungăreț, cu o coajă cam gălbue,

Și întâpă 'n vârfuleț!

Negustorul: Bine, știi că colțul lui țepi au,

Dar ia spune-mi cum se vinde
Că voesc și eu să iau!

Prostu: Nu știi frate nici atâta?

Stai că-ți spun numai decât!

Iai-colea de lângă prag,

Mierța cea din lemn de fag,

Torni apoi în ea din sac

S'o umpli cu grâu curat;

Și după ce o razi cu o scândură,

O torni pe a sacului gură!

Negustorul: Iar te-ai zăpăcît fărtate, de 'mi îndrugi la verzi

[și uscate;

Eu te 'ntreb de preț la orz, tu-mi întorci lumea pe dos!

Prostul: Aa!! De preț mai întreat?

Stăi c'acum m'am luminat!

Tu mai pul, gazda mai cere, după cum târgul vă mere;

Tu mai dai, gazda mai lasă, bați palma și pleci acasă!

Negustorul: Dar la voi în sat cine-i mai mare?

- Prostul* : Bada Toader d'ingă vale ;
 Că se 'nalță peste toți,
 Și-i lung de vre-o șapte coți !
- Negustorul* : Nu așa măi omule ! Nu-mi vorbi de înălțime,
 Că pui lumea în uimire !
 Eu vreau să știu în sat cum stați și de cine ascultați ?
- Prostul* : Noi ascultăm doară tot satul, pe Laica ceterașul ;
 Când începe el din strune, să ne zică nouă sârba,
 Sărim sus de bucurie, și uităm de toată scârba !
- Negustorul* : Iar mai înțales greșit, tu cu capul tău dogit,
 Eu voiam să știu bădică, cui purtați voi mare frică ?
- Prostul* : Frică ? Frică mare am luat,
 De taurul popii cel bălțat !
 C'ășa-i de mânios și de turbat,
 De când mugește-odată,
 Sperie toți copiii 'n sat !
- Negustorul* : Dar așa oamenii ca tine, largi la pas și strâmți
 [la cap ?
 Mai sunt mulți la voi în sat ?
- Prostul* : Sunt Domnule câți dorești :
 Unu-i frate-meu Găvrilă,
 Altu-i Petrea lui Dănilă ;
 Mai e Mitru lui Antone
 Și toți frații lui Șofrone !
- Negustorul* : Destul ; destul, nu-mi întinde vorbă multă,
Prostul : (Repede) Și mai sânt încă vre o sută !
- Negustorul* : Te cred, te cred, nu te jura,
 Ia mai bine o para,
 Și pleacă 'n târg de-ți târguește,
 Doaga care îți lipsește !

Râscuci, 1932.

Ștefan Tătaru.

Muzee la sate

I.

În Nr. 1—1931 al revistei „Satul și Școala“ a apărut un articol sub titlul „Muzee etnografice la sate“, scris de pana măiastră a dlui profesor universitar I. Simionescu.

În articol acesta, după ce se arată ce anume obiecte ar trebui

colecționate pentru muzeele respective, cum să se aranjeze aceste obiecte acolo, ce importanță mare ar prezenta aceste muzee pentru cunoașterea vieții culturale a poporului nostru; se insistă ca aceste muzee să fie înjghebate de către învățătorul satului cu ajutorul copiilor de școală.

Foarte frumos pe hârtie, dar cât de înfăptuit în realitate. Și asta nu doară pentru că ar fi mare lucru înjghebarea unui atare muzeu, ci pentru că învățătorilor noștri, în majoritatea lor covârșitoare, le lipsește spiritul de inițiativă și mai ales dragostea de a se mai ocupa și cu astfel de lucruri. Cu alte cuvinte, le lipsește pregătirea necesară pentru așa ceva.

Pregătirea aceasta, cred eu, și-ar putea-o primi învățătorii noștri în școala normală. Școala aceasta i-ar putea iniția și însușii și pentru creierea acestor muzee locale.

După modesta mea părere, ar trebui ca fiecare școală normală să fie înzestrată cu cel puțin două tipuri de muzee: *etnografic* și *arheologic*. Aci, fiitorii învățători ar putea primi cunoștințele teoretice și practice, cu ajutorul cărora ar putea lucra cu tolos după ce ar ajunge la școala din sat. Din biblioteca școlii normale n'ar trebui apoi se lipsească cărțile și revistele de etnografie și arheologie. Asemenea cu normaliștii ar trebui să se cerceteze mereu toate muzeele ce eventual s'ar găsi în localitatea școlii și împrejurimile ei.

Astfel pregătiți normaliștii, s'ar putea aștepta dela ei, când ajung învățători, să înființeze muzee prin satele lor. Altfel nici când nu se va putea ajunge la rezultatul dorit.

Instalarea celor două tipuri de muzee pe lângă școala normală n'ar pricinui multă trudă și jertfe materiale. Dacă învățătorul poate fi ajutat de copii, de ce n'ar putea da ajutor și normaliștii la înființarea muzeelor dela școlălele lor normale? Ei înțeleg și simțesc doară mai bine ce e frumos și valoros din punct de vedere artistic. Ce e mai mult: prin concursul acestor normaliști, adunați la școală din toate părțile țării, s'ar putea îmbogăți în grabă muzeul școlar cu variate și prețioase obiecte.

Puținele muzee, ce se găsesc astăzi prin satele noastre, se datoresc mai mult întâmplării, decât unei acțiuni organizate de către autoritățile în drept. Ca exemplu pot prezenta muzeul creat de mine în comuna unde funcționez actualmente. Dar despre aceasta în numărul viitor.

Viștea, 1932.

Ioan Székely, inv. dir.

Dela Banca Populară „Solidaritatea“ a Corpului Didactic Primar din jud. Cluj

În ședința din 22 Ian. a. c. s'a constituit consiliul de administrație al acestei bănci în felul următor : Președinte, M. Sasu ; Vice-președinte, Gh. Stelea ; Casier, A. Ilieșiu ; Secretar, D. Tăușan. În comitetul de direcție au fost aleși : M. Sasu, Gh. Stelea, I. Pescar. Comisia cenzorilor s'a constituit astfel : Oct. Pop, președinte, P. Țurcan, secretar.

S'a hotărât ca să se dea imediat membrilor împrumuturi, care însă deocamdată nu vor putea depăși suma de 2000 Lei. Împrumuturile se vor da pe termene scurte, servind ca garanție salariile ce le primesc membrii dela stat. După împrumuturi se va percepe 1% pe lună. La depuneri se vor acorda 7% pe an. Se vor trimite tuturor învățătorilor blanchete „Declarațiuni“ pentru a se înscrie ca membrii la noua banca, care dacă va fi sprijinită, așa cum trebuie, va putea alina multe ne cazuri și suferințe.

Cronicar.

BCU Cluj / Centrul de Cercetare și Bibliotecă

A p e l

către învățătorimea din județul Cluj

Rog stăruitor pe toți domnii învățători și învățătoare din acest județ, *carl au voce bună și posibilități de transportare lesnicioasă*, să mi comunice urgent dacă acceptă să se înscrie ca membrii activi în „Corul Învățătorilor“, care se proiectează a se înființa aci la Cluj. Acest cor la început va ține repetiții de două ori pe lună și cam de regulă Sâmbăta după amiază. Mai târziu repetițiile se vor ține și odată pe săptămână. Corul acesta va avea o frumoasă și mare menire. El va putea debuta cu ocazia tuturor manifestațiunilor culturale-naționale din județ, înălțând mult prin aceasta vaza și prestigiul învățătorimii noastre. Cu acest cor se va putea face turneuri artistice în diversele regiuni ale țării. *Un astfel de turneu s'ar face de bună seamă tocmai la sfârșitul acestui an școlar, când s'ar putea cerceta aproape toate centrele mari ale țării ca : Oradea Mare, Arad, Timișoara, Turnul-Severin, Craiova, București, Constanța, Galați, Iași, Cernăuși, etc.*

Totul atârnă însă dela răspunsul DVoastre, care nu mă în-
dolesc că și de data aceasta va fi deplin mulțumitor.

Amănunte mai ample se vor da cu prilejul primei con-
veniri, care va avea loc imediat dupăce s'ar primi cel puțin
40—50 răspunsuri favorabile.

Revizor, M. Sasu.

PARTEA OFICIALA

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea
aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și
executate conștientios de către cei vizați.

SUBREVIZORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI CLUJ

Nr. 749—1932.

OBIECT : *Recapitulațiile registrelor inventare.*

Pentru satisfacerea ordinului Nr. 3509—1932 al Serviciului
local de învățământ rugăm și noi ca să ni-se trimită cât mai ur-
gent recapitulațiile registrelor inventare, *la data de 31 Dec. 1931*,
întocmite pe cele 16 partide din instrucțiuni. Noi de altfel am
dat anul trecut („Amicul Școlaei“ Nr. 7—1932 ordinul Rev. școl.
Nr. 2339—1931) toate instrucțiunile necesare cum are să se pro-
cedeze la facerea acestor recapitulații.

Să se cetească din nou cu toată atenția acel ordin și
să se execute întocmai. Atragen atenția tuturor, că numai
acele averi vor fi introduse în formulare, *care sunt de fapt ale
statului*. În anul trecut ni s'a trimis o mulțime de formulare în
care erau introduse averile confesiunilor și a comunelor, așa în-
cât noi a trebuit să facem cuvenitele rectificări. Să nu ni-se mai
trimită registrele inventare, ci numai formularul cu cele 16 par-
tide, unde se vor introduce iarăși numai cifrele cuvenite. Să ne
răspundă toate școlaele, indiferent că averea e a statului sau a
confesiunii. În rubrica „Observări“ ni se va arăta apoi cine e
proprietarul imobilelor școlare. Având multe neplăceri și în anul
trecut cu aceste recapitulații, punem în vedere tuturor, că vom
lua măsurile severe contra celor cari nu vor satisface acestui ordin.

Revizor, M. Sasu

COMITETUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI CLUJ

Nr. 229—1932.

OBIECT: *Convocarea adunării generale.*

În conformitate cu dispozițiunile cuprinse în Art. 76 din Regulamentul pentru organizarea comitetelor școlare, avem onoare a Vă aviza, că adunarea școlară județeană se va ține în Palatul Prefecturii județului din Cluj, în ziua de 29 Martie a. c. orele 10 a. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a secretarului despre activitatea și gestiunea Comitetului școlar județean în cursul anului expirat și despre mersul comitetelor școlare rurale.

2. Fixarea contribuțiilor la care vor fi impuse comitetele școlare rurale în anul financiar în curs, pentru formarea veniturilor comitetului școlar județean.

3. Aprobarea ajutoarelor pentru comitetele rurale care n'au mijloace suficiente.

4. Votarea bugetului de venituri și cheltueli pe anul 1932.

5. Alegerea membrilor pentru complectarea comitetului școlar județean.

6. Orice alte chestiuni, care primesc îndrumarea și bunul mers al comitetelor rurale, al învățământului primar și al răspândirii culturii în popor.

7. Eventuale propuneri.

La aceasta adunare cu onoare sunteți rugați a trimite delegatul DVoastre, pe care îl veți prevedea cu autorizație în regulă.

Cluj, 1 Martie 1932.

Președinte:

N. Vastu.

Secretar:

M. Sasu.

Ș T I R I

* *Singură circumscripția III-a n'a putut ridica salarele de pe Ianuarie.*

* *Salarele de pe Februarie asemenea nu s'a putut ridica până acuma. Vom aviza imediat, ce vom putea ridica toate aceste salarii.*

* *Din cauza gripei și a frigului au fost suspendate între 23—28 Ian. a. c. cursurile dela toate școlile primare și grădini de copii din municipiul Cluj. În județ, pe lângă aceste, se suspendă cursurile la unele școli și din lipsa de combustibil.*

* *Di Simlon Crainic, înv. în Rișca de Jos, își anunță căsătoria sa cu Dșoara Paraschiva Strenc din Batiz, jud. Satu-Mare. Felicitările noastre sincere.*